

Clarissimo ac Præstantissimo Viro,
DN. ANDREÆ CELLARIO,
Philologo & Mathematico Excellentissimo,

C O M
H A R M O N I A M
C O S M O G R A P H I C A M,
Opus diu desideratum, publicaret.

At terris undique datum: nunc scan-
dere caelum
Fert animus, propiusque poli con-
vexa tueri.
Hactenus una tuam tenuit meditatio
mentem,

Ut populo, cui sancta placet cultura Mmervæ,
Terrarum situs, & quicquid terrena recondit
Complexu structura suo, sub imagine pulcra
Depictum tabulis magis innotescere possent.

Nec tua per terras diffusa industria tantum
Ambulat; illustras etiam que proxima terris
Æquora, multiplices tractus, pelagique recessus
Occultos, aditusque truces, Syrtisque malignas
Fluctibus æquoreis tectas, tot damna ferentes
Navigis; ea cuncta stilo detecta patefcunt,

Integra quæ etiam boreali regna sub axe
Condita declaras: immensa Polonia testis:
Cujus magnificas urbes, arcesque potentes,
Et quos pingue solum magno cum fenore reddit
Perpetuos fructus, hominum genus, & simul ortum
Regum & progressum; qua lege, quibusque statutis
Subiectus populus tranquilla pace fruatur,
Præclaro congesta stilo descriptio monstrat.
Illa fuere prius. Nunc te sublimior ignis
Corripit, & superis ardentem sedibus infert.
Indagare cupis, quam sit mirabilis ordo
Naturæ, divina manus cum condidit olim
Immensos calorum orbis; qua lege creavit
Sidera, suppositis late dominantia rebus.
Quas vires dederit, quo motu incedere cuncta
Iussit, equali ut moderentur fœdere mundum.

Cur sua decurrens per signa volubilis annus
Dei lucis noctisque vices, & tempora certis
Distinguat spatium, roresque operetur & imbres.
Unde suas ducant passim nascentia causas,
Accipiantque animam, fructusque à semine gignant.
Clauditur angustis hæc ingens machina chartis,
Et totam cali faciem tenet una tabella.

Hæc duce fidereum populus subveclus in Orbem
Tot gaudet lustrare domos, partemque per omnem
Traducit studiosum animum: quibus borreat æther
Fulminibus, quando rapidos ferventior ignes
Explicet, aut facili mitefcant frigora vento.
Qua calum ruat omne via, que linea Solem
Dirigat, & superi volvantur ut ordine motus.

Que lunam minuant cause, totoque decora
Lumine, cur lucem fundat, sensimque recedat.

Scilicet iste pius labor est, ea cura peritos
Solicitat, dum scire student miranda Jehovahæ,
Omnia qui verbo motum spirante creavit.

His studiis vulgus non delectatur, adhærens
Telluri, quæque ipsa parit bona, querit anhelans.
Hinc terrena sapit tantum, nec se aliis inquam
Erigit, affixus limo, qui protulit ipsum.

Sanctior exstimulat te cura, animumque caducis
Sordibus abductum terræ, super astra levavit.

Hinc tibi, CELLARI, nunquam peritura manebit
Gloria, & exacto mortalis tempore vite,

Hinc migrans, celi, cuius mysteria virgus
Lustrasti, superis mixtus, sine fine beatus,

Conspectuque Dei letus, poteris honore.
Pacque salusque habitant celo, recreatio nullo
Fracta metu, nullis minuantur gaudia curis.

Veteri amico suo longe charissimo L. M. Q. applaudebat

JOHANNES CHRISTENIUS JC.

Ejusque facultatis in Illustri Amstelodamensium
Athenæo Professor.

H A R-

Fol. 1

H A R M O N I Æ
M A C R O C O S M I C Æ
P R Æ L O Q U I U M.

Univer-
sali
Creati-
scriptio
diffi-
cillima.

Ratio no-
stra cœca.

Præpostero
cognoscen-
di modo
utitur.

Eruditio
larvata.

Effecta vir-
tute nun-
quam no-
bis inno-
tescent.

MOTUM UNIVER-
SUM CREATUM,
sive omnium totius Fabricæ
Mundanz Orbium, & par-
tium constructionem, dispo-
sitionem, naturam, & pro-
prietates exactâ, & accuratâ
descriptione ob oculos po-
nere, ardua, difficilis, & humanæ rationis ca-
pitum, & vires exuperans molitio jure æstimatur.
Tenebris enim, ac densissimâ caligini involuta
ratio nostra hæcenus proprium suum domicilium
ignorat, & terrenæ superficiæ affixa, quæ pedi-
bus subiecta sunt, vix intellectu suo odoratur;
tantum abest, ut innumerabilem Corporum cœ-
lestium molem illam immensam terrenum hoc
punctum nostrum ambientem perspiciat. In ter-
restris globi superficiario ambitu hærens, & ober-
rans, externorum sensuum adminiculo admo-
dum incerto & lubrico, ac sæpiissime hallucinanti
fallaciâ decipiente, quævis res indagare, & ex
effectis ad cognitionem, & judicium instrumentis
respondens delabi cogitur. Præposterus hic in-
quirendi & cognoscendi modus, quo à remotissi-
mâ, confusissimâ, & latissimâ superficie extremitate
& circumferentiâ per obscurissimas, & cras-
sissimâ caligine tectas vias centri cognitionem nos
miseri mortales penetrare molimur, fons & caput
est obscurissimæ nostræ ignorantiz, & errorum
infinitorum, quibus, tanquam monstris Chi-
mæris, ingenia nostra torquemus, & vexamus. In
terram, universæ Machinæ creatæ punctum de-
trusi sumus, & tamen omnium rerum hospites,
& ignari in propriâ nostrâ commemoratione versa-
mur, omnino nescientes, quomodo tam foris,
quàm intus constituta sit; quid penetralibus suis
intimis complectatur; quo pacto compages adeo
gravis cohæreat; quid causæ sit, quod tot tam
diversissimæ naturæ, ac proprietatis terræ, & re-
giones inveniantur; unde hominibus tanta diver-
sitas quoad corpus, mores, & animum oriatur.
Infinita ejusmodi sunt, quæ cognitionem nostram
fugientia crassam nostram ignorantiam produnt,
in quibus eruditio nostra larvata & fucata miris
hariolationibus, & conjecturis oberrat, aliquid
saltem effutens, ne omnino nihil scire, sed ali-
quid nosse vulgò videatur. Effecta nobis agrè
innotescunt, & in sensus nostros incurrentia ta-
men faciunt, ut in iis dignoscendis, sæpiissime
hallucinemur: Causæ à quibus proficiuntur,
modi, per quos existunt, & abstrusioris cogni-
tionis cætera omnia nobis ignotissima sunt. Hinc
jure ac merito prædicatur:

Felix, qui potuit rerum cognoscere causas;

Quæ profectò abstrusissimæ, & intricatissimæ
plæque rationem nostram caligantem latent, &
latendo faciunt, nâ videndo ut nihil videamus,
& nâ intelligendo, ut nihil intelligamus. Jam
verò extrâ Cancellos nostros angustissimis termi-
nis circumscriptos evagantes, & in vastissimum il-
lud spatium, tam ineffabilem tot molium cœle-
stium multitudinem complectens, oculis & men-
te excurrentes quid quæso cognitionis, quid noti-
tiæ, quid scientiæ nobis acquirimus? quam sa-
pientiam nobis comparamus? Num quis de na-
turæ, proprietatis, & virium, quibus cœlestia
corpora divinitus prædita sunt, cognitione si non
solida, tamen aliquâ duntaxat gloriari poterit?
Cuncta, quæ de iis scimus, per effecta, atque ita
vires, & sensus exteriores collegerunt, &
experientiæ diuturnæ, ac plurimorum annorum
decursus adjumento posteritati tradiderunt. Hæc
iisdem fulcris innixa, & iisdem viis progressa, quæ
accepit, summo studio elaborare, & ad perfectio-
nis gradum aliquem deducere molita est. Oculis
in hoc negotio cuncta metitur, & machinis variis
in eum usum aptatis, dimensionem Corporum
Cœlestium, quantitatem, magnitudinem, situm,
distantiam, & motum indagando & mensurando
absolvit. Quæ in re feliciora hæc nostra tempora
antiquis, & subtiliora esse fateor, quæ Tubi
Optici superioribus annis inventi auxilio, suum
Corpora illa permetiendi studium, & molimen
mirè promoverunt. Quo per se laude dignissimo
quid tandem quæso præstitum est? Credibilis
aliqua quantitas, & magnitudo, verisimilis qui-
dam situs, distantia quædam apparens, & motus
nonnullus ad verum aliquâ ratione accedens
prodiisse videtur, in quibus tamen artis peritissi-
mos inter se miris disensionibus dissidere, & di-
scordare cernimus. Externi sensus nos cuncta do-
cuerunt; Experientia quotidiana ex crebris ob-
servationibus ab oculo fabricata fundamenta fir-
mavit; Ratio iis fundamentis innixa Hypotheses
concinnavit, ad quarum normam, quicquid hic
agitur, dirigendum est. In his ipsis quàm in diver-
sas sententias abeant authores, quorum hi tales,
illi alias fabricantur, hi tali, illi alio ordine Cœle-
stia Corpora disponunt, tam est notum, quàm
quod notissimum. Nec mirum. Oculi enim, &
machinarum ad dimensionem solitam adhibita-
rum ad immensam illam vastitatem, & vastissima
illa Corpora quænam Proportio esse potest? Con-
cedi aliqua forsitan posset distantia inter Terram
& Lunam cœleste corpus terrarum Orbi proxi-
mum, & forte an dimensionem aliquam non res-
puens: At quâ dimensione quis proportionem
investigabit Corporum illorum vastissimorum,
(a) quæ

Que de
Cœlestibus
corporibus
nesciamus,
& sciamus.

Tubus Op-
ticus.

Hypothe-
ses.

Oculus &
machinæ.